

Sygn. akt I ACa 841/12

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2012r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Depczyński (sprawozdawca)
Sędziowie:	SSA Wincenty Ślawski SSO del. Dariusz Limiera
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2012 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy **ze skargi H. S. (1)** o wznowienie prawomocnego postępowania w sprawie I C 1492/07 Sądu Okręgowego w Kaliszu z powództwa M. K. przeciwko H. S. (1) o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji skarżącej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 25 kwietnia 2012 r. sygn. akt I C 1773/11

postanawia:

1. uchylić zaskarżony wyrok i skargę odrzucić;
2. zasądzić od M. K. na rzecz H. S. (1) kwotę 2.270 (dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

I ACa 841/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 7 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 1492/07 z powództwo M. K. przeciwko H. S. (1) uwzględnił powództwo o naruszenie dóbr osobistych w ten sposób, że nakazał pozwanej złożenie oświadczenia o treści określonej w wyroku zaocznym, zasądził od pozwanej na wskazany przez powoda cel społeczny kwotę 10 000,00-, zł. nadto rozstrzygnął o kosztach procesu.

W dniu 12 grudnia 2012 r. H. S. (1) wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 7 kwietnia 2008 r., sygn. akt I C 1492/07, podnosząc, że była pozbawiona możliwości działania, gdyż korespondencja nie była doręczana na jej adres zamieszkania.

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 r. oddalił skargę H. S. (2) o wznowienie postępowania. Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 23 listopada 2007 r. powód M. K. wniósł przeciwko H. S. (1) pozew o ochronę dóbr osobistych, w którym zażądał złożenia przez pozwaną oświadczenia o określonej treści i opublikowania go we wskazanych mediach oraz zasądzenia na wskazany cel społeczny kwoty 10 000,00-, zł. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Jako adres zamieszkania wskazał Plac (...) w O..

Doręczenia wezwań dla pozwanej kierowane były na wskazany adres, gdzie mieści się siedziba redakcji gazety (...). Również wyrok zaoczny został doręczony na wyżej wymieniony adres.

Pozwana pod wskazanym w pozwie adresem nie mieszkała, gdyż jej miejscem zamieszkania od stycznia 2008 r. do chwili obecnej jest O. ul. (...).

W okresie od 11 do 14 lutego 2008 r. pozwana przebywała na Oddziale Zabiegowym w Prywatnej Lecznicy (...) w P., gdzie została poddana zabiegowi. Na zwolnieniu lekarskim przebywała następnie do dnia 30 kwietnia 2008 r..

Pozwana H. S. (1) jest wydawcą i redaktorem naczelnym gazety (...), a także prowadzi działalność gospodarczą, która zgodnie ze zaświadczeniem z ewidencji działalności gospodarczej datowanym na dzień 10 marca 2009 r., ma siedzibę w O. przy ul. (...). W ramach tej samej działalności pozwana prowadzi m. in. sklep medyczny w K. przy ul. (...).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że skarga jest niezasadna. Wskazany przez powoda w sprawie I C 1492/07 adres nie jest co prawda miejscem zamieszkania, ale jest miejscem pracy skarżącej. Dokonane zatem doręczenia na wskazany adres były prawidłowe, zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Nadto wskazany adres nie budził wątpliwości ani sądu, ani powoda.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyła skarżąca. Zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego skutkujących przyjęciem, że doręczenia dokonane na wskazany adres przez powoda były prawidłowe, mimo, że nie było to miejsce zamieszkania pozwanej i w konsekwencji przyjęcie, że pozwana nie była pozbawiona obrony swych praw przed sądem. Skarżąca wnosiła o „zmianę zaskarżonego wyroku i wznowienie postępowania w sprawie I C 1492/07 ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest o tyle zasadna, że skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i odrzuceniem skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Okręgowy oddalając skargę uznał, że doręczenie zarówno wezwań na rozprawę jak i wyroku zaocznego dla pozwanej w sprawie I C 1492/07 odbyło się na „adres miejsca pracy pozwanej”. Tym samym nie zaistniała ustawowa podstawa wznowienia postępowania, gdyż nie doszło do pozbawienia pozwanej możliwości obrony jej praw, skoro doszło do doręczenia zastępczego korespondencji pozwanej.

Stanowisko Sądu I instancji jest nieprawidłowe.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do powołanego przez skarżącą utrwalonego stanowiska judykatury jak i doktryny, według którego pozew skierowany przeciwko osobie fizycznej, prowadzącej działalność gospodarczą, powinien wskazywać miejsce zamieszkania tej osoby (art. 126 § 2 kpc i art. 187 § 1 kpc), zaś doręczenie pism sądowych wymienionej osobie następuje według zasad przewidzianych dla doręczeń osobie fizycznej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 1993 r., II CRN 74/92, OSP 1993/10/193). Oznacza to, że powód wskazując w pozwie adres strony pozwanej wskazuje jej adres zamieszkania, chyba że wyraźnie poda, że wskazany adres nie jest adresem zamieszkania, lecz adresem miejsca pracy, czy adresem pod którym można zastać stronę pozwaną.

W sprawie I C 1492/07 powód – nota bene reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika – wskazał jako adres pozwanej: O. Plac (...). W świetle powołanych przepisów kpc oraz stanowiska judykatury i doktryny adres ten należy traktować wyłącznie, jako adres zamieszkania pozwanej. Powód nie oznaczył go w żaden inny sposób, który pozwalałby na przyjęcie, że wskazany adres jest adresem miejsca pracy. Stanowisko Sądu Okręgowego, który dopiero na etapie skargi o wznowienie postępowania uznaje go za adres miejsca pracy pozwanej jest w świetle powyższego całkowicie chybione.

Wskazać należy, że stosownie do powołanego przez Sąd I instancji art. 135 § 1 kpc doręczenia dokonuje się w mieszkaniu, w miejscu pracy lub tam, gdzie się adresata zastanie. Przepis powyższy oznacza, że w pierwszej kolejności doręczenia dokonuje się w miejscu zamieszkania, a dopiero gdy to nastręcza trudności w miejscu pracy (vide art. 135 Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz prof. dr hab. Andrzej Zieliński, dr hab. Kinga Flaga – Gieruszyńska 2012 Legalis). Dokonując doręczenia w miejscu pracy należy odpowiednio oznaczyć korespondencję, tak by nie było wątpliwości, że chodzi o doręczenie pracownikowi w miejscu pracy. Korespondencja wysyłana pozwanej takich warunków nie spełnia. Sąd Apelacyjny pomija tu już wątpliwości nasuwające się co do tego czy miejsce wykonywania działalności gospodarczej może być uznane za miejsce pracy przedsiębiorcy – osoby fizycznej, skoro to on jest pracodawcą a nie pracownikiem.

Skoro zatem i dla Sądu I instancji nie ma wątpliwości, że adres wskazany przez powoda w sprawie I C 1492/07 nie jest adresem zamieszkania, to doręczenia dokonywane dla skarżącej w ww. sprawie nie mogą być uznane za skuteczne. Dotyczy to zarówno wezwań na terminy rozprawy jak i doręczenia wyroku zaocznego. Brak skutecznego doręczenia wyroku zaocznego powoduje, że wyrok zaoczny nie jest prawomocny i skarżącej nadal przysługuje prawo złożenia sprzeciwu. Koniecznym jest zatem dokonanie skutecznego doręczenia wyroku zaocznego na wskazany przez pozwaną adres zamieszkania.

Stosownie do treści art. 399 § 1 kpc w wypadkach przewidzianych w dziale niniejszym można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem. Aby zatem żądać wznowienia postępowania orzeczenie musi nosić walor prawomocności. Jak wskazano powyżej wyrok zaoczny z dnia 7 kwietnia 2008 r. nie wyrokiem prawomocnym a zatem skarga o wznowienie postępowania w sprawie i C 1492/07 jest niedopuszczalna.

Na marginesie należy także zauważyć, że w ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do oddalenia skargi o wznowienie postępowania. Wobec braku ustawowej podstawy wznowienia skarga winna być odrzucona. Oddalenie skargi następuje bowiem wtedy gdy okaże się, że zgłoszona w niej podstawa wznowienia nie miała wpływu na treść wydanego uprzednio wyroku (art. 412 – Kodeks postępowania cywilnego Komentarz Tom II pod redakcją Henryka Doleckiego i Tadeusza Wiśniewskiego Wydanie I LEX 2010).

Mając powyższego na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 3 kpc uchylił zaskarżony wyrok i skargę odrzucił jako niedopuszczalną (art. 410 § 1 kpc).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc uznając, że skarżąca wygrała postępowanie apelacyjne.